

in kmetskih fantov, kateri so z napeto pozornostjo sledili predavateljevim besedam. Ustanovila se je tudi toli potrebna sadjarska podružnica. H koncu je še g. predavatelj razdelil med poslušalce cepiče najboljših jabolčnih in hruševih vrst. G. predavatelju se s tem najtopleje zahvaljujemo za ves njegov trud in za njegove res lepe in bodrilne besede ter si ga želimo še večkrat v svoji sredini. — Poslušalci.

Hmelj.

Stanje hmeljskih nasadov v Savinjski dolini. Zalec, 14. 4. 1928. Omejitve hmeljarstva in sicer potom opuščanja starih in neprireditvijo novih nasadov se je tukajšnjim hmeljarjem ustmenim in pismenim potom nujno priporočalo. Sedaj se pri precej ugodnem vremenu odkopava in obrezuje hmeljska rastlina. Korenika je dobro prezimila in se ličinka hmeljskega kebra (plinthus porcatus) le tuhtam najde v trtah in v koreniki. Keber sam, ki je bil dosedaj specijaliteta našega okoliša in kojega življenje je še malo znano, se le redkokedaj najde. Ker je bilo leta 1926 okuženje hmeljskih nasadov po kebru, oziroma po njegovi ličinki silnejše, se je lani nehote razposlalo mnogo ličink potom eksportiranih sadežev v druga okoliša, kjer bodo najhitreje tudi priče s svojim uničujočim delom. Mnogo hmeljarjev se peča že s postavljanjem drogov. Vobče smo letos zbog neugodnega vremena meseca marca z delom nekoliko zaostali.

Hmeljarjem in gospodom poverjenikom Hmeljarskega društva! Kot konj, katerega predčasno napregamo in ga pri silimo k napornemu delu, kmalu začne hirati, tako se zgodi tudi hmeljski rastlini, katero spomladi preobložimo, to se pravi, kateri pustimo preobilno število poganjkov. Pravilo se glasi: Po jakosti poganjkov se ravna tudi njih število, ki jih privezujemo drogom. Toraj v najslabšem slučaju le enega, pri krepkejših poganjkih dva in pri zelo krepkih tri. Štiri poganjki se puščajo le v prav redkih slučajih posebno tam, koder je zemlja prvovrstne kakovosti in je rastlina izredno bujna in zdrava. Slabotni rastlini puščati tri do štiri poganjke, je nesmiselno, nesmiselno je pa tudi, krepkim rastlinam puščati le eden ali dva poganjka. Vsak hmeljar mora svoje hmeljišče natančno poznati in se pri določilu trti strogo držati pravila. Slabotni hmelj s štirimi trtami bo rodil premale, krepki pa z eno ali dvema trtama predolge kobule. Gospod Bl. Kralj iz Št. Ilja pri Velenju je prišel do prepričanja, da mora svojemu hmelju pustiti vsako leto po štiri trte, ako si hoče pridelovati kobule normalne velikosti. A to seve ne velja za vsakega hmeljarja. Kobula, kakoršnih si želijo prekupci, naj bo 3½ do 4 cm dolga, naj ima nežno rebro, goste luske, mnogo lupulina in fin aroma, svetlo zeleno barvo in naj bo brez zrnov ali semen. Minulega leta je bilo Hmeljarsko društvo naprošeno, naj pošlje hmeljskega kebra raznim znanstvenikom in hmeljarjem na ogled, ker ga le-ti še niso videli. Hmeljarsko društvo pa tem prošnjam ni moglo ustreči,

ker ga ni imelo na razpolago. Povodom letošnje rezitve hmelja se je posrečilo g. Fr. Turnšek iz Brega pri Polzeli dobiti navedenega škodljivca v roke. Gospod Turnšek ml. je kebra izročil Hmeljarskemu društvu, ki ga drage volje pokaže interesentom. Škodljivec spada med rilčkarje, je 14 mm dolg, 4 mm širok in je temno-rjave barve. Hmeljarji se vnovič opozarjajo in naprošajo za vestno zasledovanje vseh hmeljskih škodljivcev.

Knjige za gospodarja.

Bele, Sadjarstvo (s slikami), 12 Din.
— Trtna uš in trtoreja, 6 Din.
Bleiweis, Kako pomagati živini ob porodu, 24 Din.
Dular, Domači živinozdravnik, 33 Din, vez. 44 Din.
Dular, Zivinoreja, 11 Din.
Humek, Praktični sadjar (s slikami) 30 Din.
Janša, Nauk o čebelarstvu, 24 Din.
Rohrmann, Kmetijsko gospodarstvo, vez. D 28.50, — Poljedelstvo, 29 Din.
Skalický, Kletarstvo (s slikami), 60 Din.
Turk, Travništvo, 17 Din.
Zmavc, Vinarstvo, 66 Din.

Te knjige dobite v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Aleksandrova cesta 6, ail Koroška cesta 5.

Hoče. V pondeljek ponoči je izbruhnil požar v gospodarskem poslopu Matija Praznika v Spodnjih Hočah. Ker so bile kmalu požarne brambe iz Hoč, Radvanja in Maribora na kraju nesreče, so ogenj omejile in preprečile večjo nevarnost. Kako je ogenj nastal, še ni dognano, dasiravno je žandarmerija aretirala nekega moža, ki se je zelo sumljivo obnašal okoli ognja. Praznik ima precejšnjo škodo, ker je bil zelo nizko zavarovan.

Podova pri Račjem. Naše gasilno društvo priredi v nedeljo, dne 13. maja t. l., veliko tombolo, združeno z ljudsko veselico. Tombola obsega 300 izredno lepih dobitev in je nujen čist dobiček namenjen za nabavo novega modernega gasilnega orodja. V slučaju slabega vremena se tombola preloži na prihodnjo nedeljo. Začetek ob dveh popoldne. Vsi prijatelji društva, kakor tudi okoliška sosedna društva prisrčno vabljeni!

Zitečka vas pri Dupleku. Kovaško orodje ima na prodaj po svojem možu Jožefa Ferka v Zitečki vasi.

Sv. Jakob v Slov. gor. Po dolgi mučni bolezni je dne 3. t. m. mirno v Gospodu zaspala Marjeta Skofič, rojena Knehtl. Bila je vrta gospodinja in dobra mati svojim otrokom, pa tudi siromakom. Da je bila zelo priljubljena, nam je pričala številna množica ljudstva, ki jo je spremljala na njeni zadnji poti. Pokojna zapušča moža in šest otrok, katerim izrekamo naše iskreno sožalje. Počivaj v miru! — Na sedmini za pokojno so nabrali 50 Din za dijaško semenišče.

Sv. Ožbalt ob Dravi. Delavski stanovski shod z misijonsko pridigo in dvema sv. mašama ob devetih se bo obhajal v naši rom. cerkvi na 3. povelikonočno nedeljo na praznik varstva sv. Jožefa, nebeškega patrona vsem delavcem trpinom, ne samo tesarjem, kolarjem in mizarjem. Po službi božji stanovsko delavski shod v Čermeniški grabi pri velepodjetniku Vauhar-Serneč. Krščanski delavci, pridite na oba shoda v kar najobilnejšem številu! Oba shoda bo vodil goreč govornik in vnet zagovornik vseh dobrih delavcev.

Šmartno pri Slovenjgradu. Dne 9. aprila je umrla ena najboljših naših krščanskih mater Marija Ruter, soproga postajenačelnika v Dovžah. Nad dve leti je bila priklenjena na bolniško postelj. Le sv. vera in trdno upanje na jasnejše dneve onkraj groba ji je bila edina tolažba v pekočih dnevih bolečin. Bila je v pravem pomenu krščanska mučenica v težki bolezni. Popolnoma se je tudi žrtvovala na oltarju ljubezni do svojih ljubljenih otrok. Kljub slabemu gmotnemu stanju je njena nepopisna požrtvovalnost pripomogla, da so dosegli otroci višjo izobrazbo in morejo biti goreči pospeševalci krščanske izomike našega naroda. Hvaležni farani so se oddolžili na dan pogreba. V ogromnem številu so se zbrali od njenem grobu, da poprosijo Boga, da jo sprejme v nebeški raj, kjer naj se odpočije od zemeljskega trpljenja. — V nedeljo, dne 25. aprila, sta bila poročena v Mariboru naš ugledni faran Ivan Pušnik, veleposestnik, in Justina Uršej. Naj rosi milostno nebo srečo in blagoslov na novo zakonsko zvezo!

Velika Nedelja. V nedeljo, dne 15. aprila, ravno ob ¼ na 11. uro predpoldan smo zaslišali zamolklo brnenje v zraku. Mishili si smo, da je aeroplan. Kar zagledamo od južne strani pluti veliki zrakoplov z imenom »Italia«. Kakor je bilo že prej v časopisih razglašeno, je bil to italijanski generalni Nobile, ki je letel na severni tečaj. Zares je bilo lepo videti veliko zračno ptico, ko je plula ravno nad našo cerkvijo. Ljudje so z vzkliki in občudovanjem opazovali letečo prikazen, katere v našem kraju razen bivših vojakov iz svetovne vojne še nihče ni videl. Tisti, ki so stopali okoli cerkve, so bili za sedaj toliko na boljšem, da so nekaj več videli, kakor tisti, ki so bili v cerkvi. Pa saj so tudi zagnali tak kraval, da so dotični, kateri so bili pri maši, mislili, da se je zgodila kaka nesreča, ali da je nastal ogenj kje v bližini.

Trgovišče. Že dvakrat je neki hudomušnež sicer na šaljiv način kritiziral naše občinske ceste. Pa to ni šala, temveč gola resnica, da so ceste v naši občini res v skrajno slabem stanju. Ako se podaš od seneškega brega preko polja proti Trgovišču, zapaziš, da teče voda namesto po občestnem jarku kar po sredini ceste. Ko prekoraciš na sredini vasi državno cesto in se podaš v takoimenovane »Krče«, moraš biti posebno previden, da se ti med pešpotjo ne zgodi kaka nezgoda, kaj šele z vozom! Mora se povdariti, da ima občina gramoz za ceste takorekoč pred nosom, treba le nekoliko dobre volje in v teku enega ali dveh dni bi se naše ceste spremenile tako, da bi nas lahko zavidele vse sosedne občine. Prišel je namreč čas spomladanskega dela. Treba je voziti gnoj za saditev koruze in krompirja. Vaščani sicer še takorekoč po fretarskem zvoziijo svoj gnoj, ali ko pride ubogi viničar ali posestnik iz Grakšlana prosit voznika, se vsak izgovarja, da po trgovški cesti iz Grakšlana ni mogoče voziti. Toliko za danes. Ako se ne bodo v tem oziru v kratkem razmere izboljšale, se bomo oglasili na drugem mestu!

Mihovci pri Veliki Nedelji. Med Mihovci in Ormožem stoji neko znamenje, katero pa ne služi več v božjo čast, temveč bi bilo boljše, da se odstrani, ako se ga ne misli več obnoviti.

Veržej. V nedeljo, dne 29. aprila, se praznuje v Marijanišču praznik Marije, Matere dobrega sveta, v čast kateri je posvečena zavodova kapelica. Cerkevni obredi se bodo vršili pod milim nebom kot vsako leto. — Popoldne ob dveh bo vlč. g. inšpektor blagoslovil zares krasni kip Marije Pomočnice, umetnino iz rok Don Boskovihih sinov. Nato bo slavnostna akademija s petjem in godbo gojencev zavoda. Praznik se bo zaključil s slovesnim blagoslovom.

Sv. Andraž v Slov. gor. Ugledno hišo Zorkovo je zopet obiskala kruta smrt in odpe-

ljala seboj v večnost nad vse skrbno gospodinjino Katarino. Tik pred svojo smrtjo je naklonila tukajšnji cerkvi svoto 2500 Din kot prispevek za novi veliki zvon. Tudi uboga delavka Uršula Lovrec, ki smo jo pokopali na veliko soboto, je določila v ta namen 500 Din. Lepi vzgled požrtvovalnosti za božjo čast. Počivajta v miru!

Pušenci. V naših krajih je navada, da na Veliko soboto po procesiji Vstajenja prižigajo bakle, ki gorijo pozno v noč. Pri baklah se ljudje veselijo velikonočne skrivnosti, se šalijo in zabavajo. Letos pa se je pripetil pri tem žalosten slučaj. K baklam je prišlo tudi nekaj fantov iz drugih vasi. Ko so odhajali, je eden izmed tukajšnjih stopil za njimi in enemu, ki je bil brez dvoma popolnoma miren in nedolžen, zasadil od zadaj nož v rebra, tako da so ga morali takoj prepeljati v križniško bolnico. Fantje, ali vam ni niti najsvetejša noč sveta dovolj? Surovo pretepanje z nožem se najmanj spodobi na Veliko noč!

Ormož. Ne vemo, ali obstoji res predpis ali ne, da morajo vse trgovine kupovati vžigalice v glavni tobačni zalogi. Od tukajšnje glavne zaloge kar naenkrat trgovine niso dobile drugih vžigalic kot sokolske. Tako je morala tudi tukajšnja kmetijska zadruga prodajati nekaj dni samo sokolske žveplenke, dokler ni neka zavedna kmetica ogorčena prinesla tam kupljene »Zdravo-Sokol-vžigalice« nazaj in izjavila, da ni prav, da se nam ponujajo samo take v nakup. Ker so se mnogi upravičeno nad tem spodtikali in jezili, je glavna zaloga vendarle uvidela svojo kratkovidnost in naročila tudi druge nesokolske vžigalice. Vzemimo, da bi se bilo narobe zgodilo, da bi se prodajale tudi na primer orlovske vžigalice in da bi kakšna »klerikalna« zaloga razpečevala samo take orlovske žigice, joj, kako bi zakričali proti zagriženosti in nesramnosti liberalci! In namesto, da bi si morali kupovati orlovske vžigalice, bi si gotovo raje nabavili kresilne kamne.

Slov. Konjice. Pri nas je odprl svojo odvetniško pisarno odvetnik dr. Macarol.

Oplotnica. V sredo, dne 25. aprila, to je na Markovo, se vrši v Oplotnici veliki kramarski in živinski sejem. Novo sejmišče za živino se nahaja na zelo lepem prostoru in sicer blizu gostilne Stopar. Ker se na ta sejem prižene mnogo lepe živine, se vsi kupci kakor tudi kmetje, ki želijo kaj prodati, vabijo uljudno!

Velenje. Zadnji čas nam je pobrala nagla smrt dva ugledna občana in sicer Mihaela Trnek iz Bevc, ki je umrl dne 31. marca, 78 let star, in Jožefa Brglez iz Pake, po domače Cujež, ki je umrl dne 13. aprila, 80 let star. Slednji je bil nad 40 let občinski odbornik, a je bil tudi dalje časa pri okrajnem zastopni.

Teharje pri Celju. Dne 28. marca t. l. je umrla gospa Marija Stante v starosti 80 let, bivša posestnica in gostilničarka v št. Lovrencu. Rajnica je bila splošno priljubljena in vzgledna gospodinja. Bodi ji zemljica lahka! Rodbinam Stante in Kroflič pa izrekamo naše iskreno sožalje!

Sv. Peter v Savinjski dolini. Dne 16. t. m. je bil slovesno pokopan g. Alojzij Terglav. Pokojni je bil kremenit Slovenec, veren, očitno katoliški mož, velik dobrotnik dijakov, cerkev, samostanov in misijonov, razumen kmetovalec, več let šempeterski župan in svojčas štajerski deželni poslanec. V težki štirimesečni bolezni je prejel večkrat sveto obhajilo. Na veliko soboto si je zaželel maziljenje s sv. oljem in papežev blagoslov. Ob štirih zjutraj na Veliko noč je z hrepenenjem zavžil sv. evangeljski kruh. Veselo so ob tej zgodnji uri farni zvonovi pritrkavali, gosp. Terglavu pa prihod »božje deklice« oznanjali. Mirno je opetovano vzdihnil: »Pripravljen sem, umrjem rad, ker Bog tako hoče!« Prosil je svojega župnika, da mu hodi moliti molitvo sv. cerkve, ki odpirajo duši pogled v ve-

selo, srečno in večno življenje. Se po noči pred smrtjo je govoril za dušnim pastirjem ganljive molitve, v katerih se krščanski mož koncem svojega življenja zahvaljuje Bogu za največji dar božji: za sveto katoliško vero! Bogu udano je pričakoval angelja smrti in ko je prišel, je g. Terglav pri jasni zavesti ostavil svojo 60letno življenjsko pot, Rajski mir njegovi verni slovenski duši, iskreno sožalje čislani njegovi ženi, hčeram in sinovom! —č.

Sladka gora. Pri nas so bile na belo nedeljo občinske volitve. Izvoljenih je 12 odbornikov SLS, 5 odbornikov pa od splošne gospodarske stranke. Udeležba je bila velika. Glede izvoljenih moramo naglašati, da zastopniki občine niso prav porazdeljeni. Nekateri kraji nimajo nobenega zastopnika, drugi jih imajo pa preveč. Liste so bile štiri.

Sv. Štefan pri Zusmu. Naš dobri g. župnik je moral pred Veliko nočjo v bolnico zaradi vnetja slepiča. Bil je operiran in sedaj se je na veselje nas vseh vrnil iz bolnice. Želimo mu, da bi kmalu okreval ter zopet energično deloval v prid in slavo naše fare. — Tudi drugače delujemo. Graditi nameravamo novo cesto skozi Sv. Štefan. O tem homo pa že še poročali, ko bo delo že v teku.

Svetina pri Celju. Vsi vemo, da divjačina samo kmetom škodo dela. Enim zajci, lisice, jazbeci, jastrebi, vrane, jerebice, fazani itd. Drugim pa tudi divje svinje in srne. Ponekod je manj škode, drugod zopet več. To je resnica, da dobi občina mnogo tisočev za lov. Ker je pa posestnikov v občini mnogo, pa pride na enega posestnika komaj nekaj dinarjev, ako si izkupiček za lov razdelijo. Če se pa denar pusti občinski blagajni, ima pa vsak posestnik za nekaj dinarjev manjši davek. Če kmet vse druge davke plača, bo še plačal tisto malenkost davka, ki mu ga plača njegov delež od lovske zakupnine. Tako bi bil potem vsaki kmet res gospodar na svojem posestvu, ne pa zajec. Zakaj moramo rediti divjačino, ki nam desetkrat in tudi po stokrat več škode naredi, kakor je sama vredna. Če ena veverica ali šoja kmetu koš sadja požre in raznosi, je tisto sadje več vredno, kakor denar, ki od lovske zakupnine na njega pride. Vsa škoda se tudi ne more plačati, saj se še pravično ceniti ne da, ker divjačina ne požre kar vsega od kraja, ampak le tu pa tam: pero ali vrh na rastlini. Tudi za sadje se ne ve natančno, koliko ga je žival raznosila. So posestniki, ki jim je divjačina za tisoče škode naredila. Prav gotovo pa napravi divjačina vsakemu kmetu več škode, kakor za tiste dinarje, ki jih od lovske zakupnine dobi. Zato bi skoro vsak kmet še več kot toliko rad iz žepa dal v občinsko blagajno, samo da bi smel škodljivca ustreliti, kadar mu škodo dela. To ni pravično, da se lov proda brez našega dovoljenja. V nekaterih občinah še pet posestnikov ni s tem zadovoljnih. Ako je pa v kateri občini večina kmetov s tem zadovoljna, da se lov proda, tam pa naj prodajo le gozdna lovišča, obdelan svet: njive, travnike, pašnike, vinograde itd., se pa naj ne proda, na teh pa naj ima na vsak način kmet pravico, prosto postreljati škodljivce. Težko delati in davke plačevati imamo pravico, svojih pridelkov braniti si pa ne smemo! Če bodo kmetje sme li prosto braniti svoje pridelke, bo pa večina kmetov voljni, prodati svoje gozdno lovišče. Tako bi imel kmet potrebno prostost, gospodje bi pa še tudi imeli dovolj zabave za svoje zdravje. Koristno kravo ima vsak pravico zaklati, škodljive divjačine pa se ne sme uničiti. Zato prosimo in pozivljamo vse gospode poslance, da vzamejo to stvar v roke ter da se nam ta pravična želja že kmalu uresniči!

Marija Gradec pri Laškem. Ko je 1. 1918 umrl bivši gospod župan Anton Teršek, je prevzel županske posle njegov namestnik g. Martin Topola, posestnik, Jagoče 16. Leta

1921 je bil izvoljen za župana s 13 glasovi občinskih odbornikov. Leta 1924 z 18 glasovi. Dne 8. decembra 1927 pa so bile občinske volitve in je bil nosilec liste SLS, katera je od 25 občinskih odbornikov pritegnila za seboj 23. Ker je bila vložena pritožba, se je pa volitev občinskega starešinstva zavlekla in se je ta vršila šele dne 15. aprila t. l. Navzočih je bilo vseh 25 občinskih odbornikov. Vodil je volitev najstarejši občinski odbornik, leta 1862 rojeni g. Jurij Krajnc, p. d. Jozl, ki je krepko, podučljivo in pa resno nagovoril pomen današnjih volitev in težave županske časti, katero je že leta 1894 užival in da jo bode bodoči župan lahko prenašal le, če ga bodo vsi gospodje občinski odborniki resno podpirali. Oddanih je bilo 25 glasov in od teh jih je dobil dosedajni gospod župan Martin Topole 20. Vpraša ga predsednik, ako izvolitev sprejme? Ta se je odločno izjavil, da ne sprejme več, ker ima 10letnega župovanja že dovolj in da so danes za župana prav težki časi, siliti pa se ga kot 62letnega moža tudi ne more več. Toda občinski odborniki tega niso hoteli slišati ter so ga vsi, tudi tisti, ki ga niso volili, obkolili, objeli kot svojega očeta, mu obetali vsepovsod zvestobo in podporo in da ga v neprijetne odseke in odbore ne bodo siliti, samo da se vidijo na čelu svoje občine poštenega, stvarnega in ponižnega moža, ki se v pisarni nikdar ne razburi. Mož je bil od tega zaupanja očitno ginjen in je župansko mesto zopet zavzel. Nato je sledila volitev občinskih svetovalcev: Klub SLS je bil častno discipliniran in je tako vsak občinski svetovalec dobil nad 20 glasov. Izvoljeni so: Jurij Krajnc, bivši župan, Lahomšek št. 2; Mihael Hrastnik, Brstnik št. 16; Mihael Jelenc, posestnik, Dol 8; Martin Zveplan, Lažiše 21; Penič Fl., orožnik v pokolu, v Lahomnem 26. Pregledovalcem računov pa so bili izvoljeni: od kluba SLS g. občinski svetovalec Penič Fl. in Ivan Deželak. Od gospodarske stranke, to so združeni nasprotniki, ki še sami ne vedo, kaj pruzaprav hočejo od občine, oziroma za občane storiti, pa so dobili istotako dva preglednika in sicer Karola Škoberne, pos., Ojstro 31, ter Andrej Kokotec, posestnik, Gračnica 3.

Brežice. Pokopali smo g. Setinca iz Sv. Lenarta. Pokojni je bil zelo priljubljen in je imel zelo lep pogreb. Udeležili so se ga poleg oč. duhovščine požarna brambra, srežki poglavar, notar in občinski predstojnik s celim odborom. Pevsko društvo mu je zapelo žalostinko doma in pri odprtem grobu. Vsem tem in darovalcem vencev ter vsem drugim, ki so se pogreba udeležili, izreka prisrčno zahvalo žalujoča rodbina Setinčeva.

Zanimivosti.

KORISTI SEVERNEGA TEČAJA.

Severni kraji niso tako revni na naravnih bogastvih, kakor si mislijo nepoučene glave. Ribičem in lovem se odpirajo tam v toplejšem letnem času lepe možnosti za zaslužek, a že pred svetovno vojno so našli na nekih ozemljih bogata ležišča koristnih rud in premoga, ki ga n. pr. na Spicberghih že tudi prav krepko kopljejo. (Ta s premogom ni čudna, ako pomislimo, da je bilo v prastarih dobah v teh krajih bujno življenje, ki ga je pospeševalo toplo podnebje, kakoršnega ne poznajo danes niti v najbolj vročih deželah sveta.

Znanost pa se bavi še z drugimi izkoriščevalnimi nameni. Ze dalj časa snujejo v severnih pokrajinah, kot na Norveškem, v severni Rusiji in v Ameriki (zlasti na Alaski), številne vremenske opazovalnice, ki jim je namen, da bi razgrnili skrivnost severnega podnebja, o